

Latw eeschu Amises.

Isnaht 7 zeifes nedekā. 0 0% gada gahjums.

Maksa:	Maksa pa paku pefehstot:	Maksa uz ahrsemem:	Sludinajumi maksa: par Ahlu raskurind. 10 L. 1. puse un tefra 30 L.	Nedekāija, Zeigawā, Katoku eelā
Stipendija feneemot	par 1 gabu . . . 3 rub. — sap.	par 1 gabu . . . 10 rub. — sap.	Abrejes mataas maksa 10 sap.	Rr. 42. Stipendija, Katoku eelā
par 1 gabu . . . 2 rub. 20 sap.	par 1/2 gabu . . . 60	par 1/2 gabu . . . 50	Numurs maksa 1 sap.	Rr. 40. Tel. 981.
par 1/2 gabu . . . 1 . . . 30	par 1 mehneš . . . 35	par 1/4 gabu . . . 3 . . . 50		Kantoris: Riga, Doznu eelā 30.
par 1/4 gabu . . . — . . . 60	par 1/4 gabu . . . — . . . 90	par 1 mehneš . . . — . . . 80		Tel. 8260. Dāša lašte 286.
par mehneš . . . — . . . 25				

Nr. 311.

Zeturdeen, 21. nowembri.

1913.

Leel-Seejawas Krahshanas un Misdoishanas Kase.

Sihka kredita eestāde ar beedru neaprobeshofu galwoshanu, Jelgawas Laukf. Beedr. namā Jelgawā, Katoku eelā Nr. 44.

Bilance

31. oktobri 1913. gadā.

Aktiwa.		Pasiva.	
	Rub. S.		Rub. S.
Kasē un tefošs redhins zītās bankās	18,865 05	Beedru dafas	6,328 34
Aisbewumi pret galwoneeem	362,627 06	Rogulbijumi	997,602 44
nefuhams ihpashumu	296,742 05	Dividende	212 14
wehrtspapireem	325,630 —	Rogulbijumu rentes	—
Rogulbijumu rentes	13,200 20	Aisbewumu rentes	50,820 83
Kantora loms	3,578 88	Reserwes kapitāls	3,884 80
Imoentars	1,090 41	Konto dubio	2,790 91
Wehrtspapiri	45,029 05	Dafshadi	5,123 24
	1,066 762 70		1,066,762 70

Kase maksa par nogulbijumeem par gadu 6 1/2% slaitot no nogulbijumam deenas un bej lahdu nodotlu atwilffshanas. Rogulbijumi atfmodināti no mifeem krona nodotleem. Par aisbewumeem nem 7—8 1/2%. Rasktu naudas nelahdas netop nemtas.

Kases darishanas notef fatru darbdeenu no pulst. 10—2 deenā.

Walde.

Swariq-kais no fatura:

Sinas par aiswehsturisko Baltiju.
Studenti un lora klaušiba.
Serbu—melnālnieku sabedriba.
Sghibu rituālfklamibas.

Sinas par aiswehsturisko Baltiju.

(Beigas).

Ari flawenois romeechu wehsturneels Lazitus, runabams par fenajeem balteescheem, sola, ka tee „ne tikai lopa laulus un daschabus auglus daudj ruhpigal un zihhtigal, neta germani“, bet brauja ori juhra“.

Gewehrojot seno balteeschu siipro tijibu par

*) Germani toreis wehl bija meichoni un sahla aismemtees kulturu no balteescheem.

dwehjeku nemirshibu un par dshwi pehz nahwes, ka ari wina mirusho dwehseku zenishanu, no luras iszehlusēs parafcha liki lapā kopā ar aishgahjeem waj wina pelneem ari dojhabus preefshmetus, mums dota eefpehja eefstaitees balteeschu fenaja dshwē un eepafshtees ar wina aiswehsturisko augsto kulturu. Fichlera, Lifauera, Bezenbergera u. z. arkeologu darbi ir peerahdijuschi, la fchi kultura bijusi loti eewehrojama. Behz Bezenbergera domam fewischli daudj atrakto lapu peeder pee laimeta ap Krius dshimshanas laiku. Tai laika Baltija weda loti dshwu tirdsneeziibu ar romeescheem, pahrdobot teem loti isbewigi fewischli ari dshintaru un tahda lahrtā wairodami femes bagotibu. Senā Pruhshija tai laika bija loti apdshwota un bronfas ruhpneeziba stahweja wina uf

jo aughos pakahnes (pehz Fichlera). Tapat pilnos leebos stahweja ari ziwilishajija pee balteem Kursemē un Schemaitija, ka to rahda isratumi. Fichlers faka: „leela tauta dshwoja apstahflos, lahds rada tikai augsta kultura“. Apstahot lapos no I. un III. g. f. atrastos preefshmetus, Lifauers nahl pee fchdseena, ka pruhshjeem bijuschi: nashchi, dshirles, eemaukti, dshesu firpi, islapies un ziti preefshmeti no bronfas un fudraba, la peem. ahli, forahdjes, falkas un pogas, ari siikla pehrku rotas. Izhf fakot, balteescheem bija wif preefsh meerigas mahju dshwēs, lauku apstahdashanas un kara wechshanas wajadfigee preefshmeti pašchu isgatamoti. Echo laimetu Fichlers ari nosauz par „Pruhshijas aiswehsturiskajeem seebu laileem“.

Gruhti pahrbandijumi.

Romans no pehdejo gadu dshiwēs.
(Kurpinajums.)

— Ja, schod tad fihmeju . . . Bet neishnahl jau melas . . . Un es sawus darbus tapehz ari tuhlin isnihjini, jo tee ari man pascham nepatihf . . . Bet jiteem kauns rahdit . . .

— Un waj juhs mani schorihf neredsejat? . . . Ko? . . . Aishstaitees!

— Re—e! . . .

— Re, redsejat gan! Un tuhlin aismufat kruhmos. Raunigais mahfshneeks! . . . Ja jau tas nosfehpuims, nerahdot ar, Deems ar jums! . . .

Un meitene pasmaidijusi oishgahja. Wina domaja, ka Dido aish kautribas nobahlis un nosarjis. Par ihsto eemeflu wina ne prahda neenohja.

Dido fheigschus metās mahjup. Winsch bij pasjudis. Ja atmenu laustumēs atrahdis Ushē lihli un fahidshinas wifus apstahfklus, tad nebuhs ne masako schaudu, un wina noseegums nahls gaisma . . .

Winsch pirmā ozumirklī gribeja mestees uf atmenu laustumi, usmeklei Ushē lihli un to aprakt, ka lai neweens wina neatrod.

Bet winsch wehl nepoguma fertees pee fchi plahna ispidshshanas, kad wina no jauna aishfauza pee Widara lunga, kur tam bij wairal stundas janofirahda pee daschu dokumentu isgatawoshanas, ko tikai ar miffigam puhlem paweiza.

Kad winsch ar darbu bij galā, kuresch aish uftraukuma wejās wifai gauhi, pilfehhtina jau duseja dshla meera.

Tikai uf ihfu brihdi winsch eefheidsās mahjās, kur pelampa jau deenā pagahdatu wirwi un tuhlin fheidsās uf atmenu laustumem.

Rakts bij klufa un kila. Mehneš spihdeja fwofchi. Wifs bij gaischā la deenā.

Buszela Dido druzhin atpuhtās un tad ahtri fheidsās tahlat.

Drihs ween winsch bij galā un — palika pahrfheigts stahvam . . .

W fs laukumishch, kur schorihf bij diwlauja notikusi, winam islikās tahds pawifam sawads. Sahle bij stipri ismihdita, kruhmi aplaufiti . . .

— Re, schorihf tahds tas nepalika! — Dido murminaja: — Es labi atzeros. . . Jaapfklatas tuwak. . .

Aish uftraukuma winam trihzeja lahjas un rotas. Daudf maj opmeerinajees, winsch lehrās pee nodomata plana iswechshanas, preefshpirinaja atnehdās mirwes we nu galu augshā pee koleem un tad sahla lahpt lejā growā.

Ar mirwes palihdshibu to bij weegli isdarit.

Nolahpis ahis diwas, winsch apstahjās, klauhijas un fauza:

— He, Ushē! — Waj juhs tur esat? . . .

Bet aibildes nebij. Druhmāis, tumschais dshilums baigi kluseja.

— He, draudshin! — Dido, fauza nolahpis wehl dshlak: — Kur juhs esat? . . . Es fheidsos jums palihgdā! . . .

Klusums.

Tad Dido nepazeetigi dewās tahlat, zeid ufmanigi apluhlodams latru klints stuhriti.

Beidshot fashneehja dibenu. Izhfagojās, ismeklejšās pa wifsem stuhreem, bet wetti, — Ushē lihla tur nebij. . .

Ushahpis augshā, winsch apfehhdās dshestrahā sahle un ilgu laiku fehdeja tā fastindshis ar plashchi eepfehsham azim. . .

Ushē lihlis bij projam! . . . Izhfajā laika tas bij neishprotamā lahrtā notizis.

Dido pirmās domas bij, ka Ushē pehz kriteena atschilbis un tad pats israhpees. Bet jau nahfoshā azumirklī winsch tās atmeta tā nepamatotas, atzere-

damees, lahda stahwofli eewainotais atrahās, kad winsch to nogruhda lejā. . .

Ashlās tikai weens: — Ushē bij isglahhts! . . .

Bet tad atkal radās jautajums, kad tas notizis? Ja tas buhtu deenu notizis un Ushē eewainots nowefs uf pilfehhtu, tad tas nelahda finā newareja palift nemanits.

Bet Dido par to nelo nebij ne dshirdejis, ne manijis . . .

Ja, bet kad tad winsch bij isglahhts un uf tureeni nonehts?

Dido drebeja tā drudhi . . . Ja nu Ushē pateesham paleel dshiwēs? . . . Kas lai sin, waj pehz wifa notikuschā winsch wairs grībēs klusef? . . . Agral ja — bet tagad Ushē wareja ari nekhuset, jo Dido bij pret wina nekreetni isfurejees . . .

Bet warbuht winsch bij pagalam, kad to iswilla? Krihtot jau wareja nofitees. Un bruhze kallā jau ari darija fawu . . .

Tad tomehr rastos pret wina aishdomas, jo Linete bij wina redsejusi pee atmenu laustumem. Wareja wehl pee wina isdarit kratishanu, atrast pistolu lastiti, Ushē nodoto lastiti un — winsch buhtu pagalam . . .

Kā neprahda winsch usfehja lahjas un zil spehla, metās fkeet uf pilfehhtas pusi.

Wifs weenos fweedros, bahis un drebedams pee wifas meefas, winsch faneehja mahju . . .

Klusu . . . Re masaka trufshna nekur. Wifa pilfehhta guleja dshla meera.

Tā tad wehl nebij par wehlu . . . Eefheidsjees istaba, wifsch peewahja wifu, kas aishdomigs pee malos un tad lihās gulet, bet isgi newareja aismigt, neraugotees uf wifu nogurumu.

Beidshot tomehr eemija smoga, murgainā meegā. Preefshchi smilshu fauja logā wina isftraujeja no ta smagajeem muigem.

Šķai ilgajā laikmetā muhšu tauta bija tas kultūras zentrs, no kura izveda vajadzīgās bronžas leetas un ražojumus arī ziām opahrtējām tautām, lihdj pat tālai Somijai. Un teesham, laimiau tautas: ſomi, igauui un zitas, uſglabajuſchas ſamā walodā ſkaidras pehdas no ſchis fatikmes ar Baltiju, tā Tomſens, pcewed ſcho muhſu laimiau walodās no wacem-laikem wehl uſglabajuſchos balteſchu noſaulumus augſchā mineto kulturas preeſchmetu apſihmeſhanai. Dr. Niemi apgalwo, ka balteſchu dainas palikuſchas atminā pce ſomeem, igauueem un arī zilām tautām.

Wehl intereſantaki ir arkeologiſko pehtijumu pahaſtumi, atteezotees uſ trefcho Baltijas ziwiliſajijas laikmetu lihdj teitonu bruneneeku cebrufumam Pruhſijā (XIII. g. f.). Bronzas ruhneezibas induſtrija ſchā laikmetā jau bija ſaſneeguſi ſawu augſtako paſahpi un bronzas preeſchmeti uſrahda awgri mahſſineeziku apſtrahdajumu. Rekur zitur, ka Pogesanija (Pruhſijā), naw atraktis tahds dauſjums mahſſigi apſtrahdatu ſudraba preeſchmetu. Rapos pce Truſas Pruhſijā atrakti aſti (fibulae), ſprahdjes, ſitla pehries, roku ſprahdjes, ſemmes, ſtangas un neſkaitami ziti preeſchmeti gan no bronzas, gan ſudraba. Teemlihdjigi preeſchmeti atrakti arī zitos Pruhſijas apgabalos. Dr. Liſauers, kuſch apſtatija pce Truſas iſraktos preeſchmetus, ſaka, ka wiſi ſchee atradumi, kuri ſaſtahw no nau das gabaleem, daſchadeem wajadſigeem riſkeem un rotam, no ſelta, ſudraba, bronzas, dſelſs, mahleem, ſitla, dſintara u. t. t., leezina par ſenās Pruhſijas bagatibu, ſewiſchli par attihſito ruhneezibu. Tapat arī par Kulmas (pce Wiſtulos) apſihmotaju bagatibu ſpreeſch (tā ſaka Dr. Liſauers) pehž tam leetam, kuros iſrol no wiau ſenajeem kapeem: bronzas un ſudraba iſtrahdajumeem un dahrgameneem. Dr. Marſchals ſaka, ka atradumi Pome-ranijas kapenēs leezinot par winas ſeno eedſihwotaju mahſſineeziku gauui. Tā peem atrakti preeſchmeti, iſgrefnoti ar mojaiu no ſudraba un ſelta platiem, iſ ſmalli iſtrahdotām, ka teesham jaapbriho to ſtrahdneeku un amatneeku praſchana, kas ſchos preeſchmetus gatawojuſchi. Stilla iſtrahdajumi ir daſchada leeluma un daſchada weida, ſaka un ſilā krahſās. Sewehrojams wehl arī iſrakums pce Warniam Natangijā (Pruhſijā), kur iſ ſeno pruhſchu kapeem tika zeltas deenas gaiſmā ar ſeltu un ſudraba iſgrefnotas rolu ſprahdjes un zitas leetas. Rahdā kapā pce ſirga galwas (tas bija apraktis kopā ar ſawu ſaimneeku) atrada dauſ ſudraba iſgrefnojumus, ar kureem bija iſpuſchloti ſirga eemakti. Pce ta patſa ſirga atrada arī ſelta roſetes ar granateem. Zitā kapā atrada ſudraba aſtus ar ſelta aplalumu un t. t. Panahkumi, kahbi bija iſrakumeem Wokſtantai kapenēs (pruhſchu kapenes no VIII. g. f.) Pruhſijā, dewa Heidekam eemeſtu apbrihot pruhſchu dahrgo metolu apſtrahdſchanas mahſſu.

Tai nelaimigajā laikmetā, tad teitonu bruneneeku laupitaju bari eelausās Rihta-Pruhſijā, ſchā ſemē wehl gaitſi ſpihdjeja ſenā kulturas un ziwiliſajijas ſaule. Pehž Duisburga Pruhſchu prowince Semija bija toreis wehl "bagata un apſihwota"; Sudawija atkal ſewiſchli bagata. Subaweeſchi atſchihras no ziteem ar ſawu diſchjiltibu un gara zehlumu un pah-

ſpehja wiſas ar warenibu un bagatibu. Tahdas paſchas augſtas ziwiliſajijas pehdas atrod ne tikai pruhſchu kapenēs ween, bet arī zitur Baltijā; pce leiſcheem un latweeſcheem, tā tas peerahdits no ziteem arkeologeem. Tā peem. Heideks, kuſch dauſ nodarbojees ar arkeologiſkeem pehtijumeem par laikmetu, kuſch muhs galwendā ſahrtā intereſē, apſtiprina Fiſchlera un zitu pehtneeku apgalwojumus, ka pruhſchu un zitu balteſchu ziwiliſajija wehl toreis naw nemas bijuſi ſemata par cebrauzeju ſchlehpneſchu ziwiliſajiju, kuru pehdjeje bij aiſachmuſchees no Romas. Un tikai pehž 30 gadu ilgās niſnas zihnas, kuras laiſā pruhſchi turejās pretim wiſai toreijejai Eiropai, teitonu bruneneekeem iſdewās ſemi eekarot, leelu daļu no eedſihwotajeem pamisam nolaujot. Rahds mahzeetis ſaka: "Wehs waram apgalwo, ka no tā laika, ka wehr teitonu bruneneeki iſpohtija ſeno Pruhſiju, pruhſchi pomajam iſwirta un palka gandrih ſar meſchoneem. Un tomehr dauſ laba bruneneeki wareja wehl no ſchis tautas mahjitees." Par noſchchloſchānu, tagad maſ pehbu ir palikuſchas, kas mums rahdinu ſchis eemehrojams tautas gorigo attihſibu, par kuru mums tā mehmi leezineeki ſahſta materialās lablſahjibas peeminelki — iſrokumi no ſeneem kapeem. Gotu biſtaps Jordanes rakſta 551. gadā pehž ar., ka balteſchi eſot "uſwarejuſchi wiſas tautas". Pehlaſ Adams no Bremenis XI. g. f. un Helmonds XII. gaduſimteni, runadami par ſeneem pruhſcheem, ſaka, ka wiai eſot wiſzilweezigakee laudis un noſchchlo tikai, ka wiai pagani. Seno balteſchu eepaidis pce apſahrtējām tautām bija iſt leels, ka preeſch maſoweeſcheem (pocem), ruteneem (kreeweem) un ſomu lautam wiau ſeme bija relig ſkais zentrs; trihwu trihwis bija itā wiſu ſeemetu ſemju pahweſts.

Muhſu tautas ziwiliſajija, tā to jau teizis Fiſchlens un Grewings, palehnām grima pateizotees muhſchigeem ſareem ar ſaimineem un garigā kultura dabuja galigo treezeenu pehž kriſtigas trjibas peenmeſchanas, jo katolu preeſteri ſiſtemotiſki iſnihſinaja wiſu, kas maſ ween atgahdinaja paganisko Baltiju. "E."

Gekſchſeme.

Studenti un kara klaufiba.

Cekſchleetu miniſtrs zirtulā paſino, ka wiſu uniwerſitatu medijinas ſakultatu tā arī Peterburgas, Ħarkowas, Tomſkas techniſko inſtitutu, Maſkawas techniſkās ſkolas un Rigas politehnikas (iſņemot laukſaimneezibas nodalas) ſtudenti dabu pagarinajumu kara klaufibas iſpildiſchānai lihdj 28. gadam. Ziti augſtſkolu ſtudenti dabu pagarinajumu kara klaufibas iſpildiſchānai lihdj 27. gadam.

Latwiesku lidotajs.

Schinis deenās Maſkawā latwieschu lidotajs Tomſons no Rigas ſpihdſochi iſureja lidotajo eſhamenu. Tomſons ir lidotaja Zihruka Kolneeks un eſhamenu iſturejis uſ 3. aparata. 3. pehž Rigas neidewidām eiſbrauja uſ Maſkawu. ſallaban wiſch pabeidſis buhwet moja formata ahtſtrejoſchu monoplanu, kuru tagad iſmehgina.

Bahls un drebedams ar plaſchi eepheſtām azim wiſch uſlehza no gultas.

Aikal ſweedeens logā. Nebij ſchaubu, ka apatſchā bij zilweki.

Drebedams tā drudſi wiſch peegahja pce loga un ſchepdamees ſahla luhlotees ahrā.

Zumojās jau rihts. Bij tapis gaitſhaks. Bet wiſch nelo newareja ſaſkatit.

— Kas tur ir? — wiſch tad klufi eejautojās.

— Ahtri! ... Steidſatees palihgā! — kahda bahls winam tapat klufi atbildeja.

Tad Dido atmehra logu un ſtatijās droſchi ahrā.

Tur lejā ſem loga nohweja kahds winam pilnigi ſweſch ſilweks, wiſs weenās ſtrandās, bet ſiſtrs, muſkulains, kaut gan peekufis, wiſs ſweedros.

— Kas juhs eſat? — Dido pahreigtis jautaja Swereſchais tuhlin neatbildeja. Wiſch ſmagi atnehma elpu un tad teiza:

— Tas naw no ſwara ... Es aineſu ſche newainotu zilweku ...

— A! ...

Un ſchaufmās drebedams Dido peecturejās pce palodes, lai nepakriſtu.

Bet ſweſchneeks to necewehrodams turpinoja:

— Wiſch lika lai wiau neſu ſchurp ... Es redrihſteju nepalaufit ...

— Waj miris?

— Ne, dſihws ... Wehl elpo ... Bet es domaju, a juhs wehl tur ilgi prahtofat, tad wiſch neiſturēs ... Bahreidſatees, pce welna! ...

Pehdejis ſauzeens bij ſiſtrs un duſmu pilns ...

— Klufat! ... — Dido iſbijees eeſaujās: — Es tuhlin! ...

Un drebedams wiſch metās lejā pce atneſiā.

— Kur wiſch ir? — Dido jautaja drebedſchā walſi.

— Ko, waj beſ azim? — klaidonis aſi atzieta:

— Baraugatees.

Un tikai tagad Dido ceraudſija Uſchē miſhigo ſahmu, kuſch guleja aij klaidona jahlē.

Azumirſki wiſch nometās pce ta zelos un aparaudſija ſirdi. Ja, tā ſita. Uſchē bij dſihws!

Tad wiſch uſmeta klaidonam pehtochu ſtatu un jautaja:

— Waj juhs wiau paſiſtat? ...

— Ne ...

Bet pce tam neuſtizigi un druhmi uſluhſtoja jautataju.

— Waj wiſch jums nelo neteiza?

— Ne ...

— Teescham? ... Tikai teiza, lai atnes ſchurp?

— Ja. Wiſch jau arī tikai weenu azumirſki bij pce ſamanas.

— Schis zilweks, — Dido teiza nolcekdamees pahre Uſchē, lai klaidonis neredſetu wina uſirauktio ſeju: — Schoriht paſuda. Wiau iſmellejās pa wiſam malam, bet nekur newareja atrakt. Kur juhs wiau atradat?

— Akmenu lauſtums ... Sahju garam un iſdſirdu woidam.

— Un wiſch nelo neteiza, kas ar wiau notizis? ...

— Es jau jums teizu ...

— Bahi. Juhs eſat darijuſchi, tā kreetns zilweks.

Ja juhs gribetu pateizibu ...

— Newojag! — klaidonis wiau bahrgi pahrtouza: — Bet glahje wiſna gan noderetu ... Neſot ſiſpri noguru ...

— To wiſu dabuſat ... Wiſu, to ween wehlatecs ... Bet waj juhs zeld neweenu neſaſapat? ...

— Neweenu ...

— Brihnums ... Bet nu palihdſat man wiau cenel iſtahā.

(Kurpmat wehl).

Peterburga. Par pils ſomandantu eezelts knais Trubezkojs, tapehž ka miniſtrs Maſkows Lwabija luhdſis, lai winam atſahj Dſchun-kowſki par palihgu, jo eſot gruhti atrakt otru tſi kreetnu ſamā reſorā eeſtrahdajuſchos ſpehlu.

— Miniſtru padome atraidijuſi Ħarkowas gubernas ſemſes luhgumu, aſlaut ſarihlot laukſaimneezibas kuſchus peeauguſcheem laulu eedſihwotajeem.

Rjaſana. Apgabalteeſa iſeeſajuſi ſuhſibu pret 13 g. wezu ſehnu, kuſch aij atreebibas par to, ka tas wina weetā tizis peenemts par ganu, no galinajis kahdu zitu ſehnu Murafchomu. Murafchowa lihk atrakti 80 naſcha duhreeni. Wiſais ſleplawa noteekats uſ nometinaſchānu maſgabeju no ſeēdſneeku kolonijā.

Rijewa. Gubernas walde iſſklaidrojuſi, ka jobahrſtu ſkolu klaufitajeem, ſchihdeem, naw teſhibas Rijewā uſturetees. No Rijewas iſtrahdami pahri par 500 ſchihdu.

Baltija.

Par tehnu waloda.

tā ſino, beſ jau mineteem pagasteem wehl uſſahjuſchees Bahres, Durbes, Aiſputes-Pils, Platonas, Irlawas, Grentſchu un Peterales pagasti.

Seeweſchu teeſibas Widſemes draudſes.

Walhs domes finanſu komiſijā pahſpreeſts Widſemes un Igaunijas draudſchu reſormas projektis. Peenemts labeta pahrlabojums, kuſch peelaiſch ſeeweetes wiſpahrigās wehletaju ſapulžes kuras iſwehl bajnizu konwentus un mahjitaus.

Walweera.

Schejeenes Baltijas papira un papes fabrikā 16. novembra naſi plihſa kahda iwaila truhba un applauzeja meſtaru ar diweem ſtrahdneekeem. Meſtara eemanojumi neeglakti un to ahrſtē mahjds, bet ſtrahdneeku, 20 gabus wežā Johna Saules un 82 gabus wežā Johna Rundala eemanojumi bihſtami, tā ka tos aiſweda uſ Rigu pilhſtas ſumnijā. Par gabijuma zehloni eeſahla iſmelleſchānu. p.

Welda.

Apſlaupiſchānas uſbru-ſkums. Schejernes ſaimneeks Bahſchis pagahjuſchā zeturteendā aiſneſa uſ Wainodes parti ſantori 425 tſb. naudas, kuru tas gribeja aiſſahit uſ Jelgawas ſemneeku banku. Bet B. aiſgahja uſ paſtu par wehlu. Eſot uſ mahjam B. meſchā uſbrula kahds laupitajs, kuſch to ar weenu ſiteenu pa galwu notreeza gar ſemi, atnehma tam wiſu naudu un aiſbehga. Par laupiſchānu tur aiſdomās kahdu polizijas apſardſidā eſochu wiſreeti, kuſch pehž aplaupiſchānas aiſbehdſis.

Ahrſemes.

Serbu—melnkalneſchu ſabeedriba.

Parſes diplomatiſkās aprindās apgalwojot, ka Serbija un Melnkalne neſchguſchas ſabeedribas lihguru. Werns no ſchi lihguma noteikumeem eſot tas, ka zaur Melnkalni uſ Melnkalnes Antimoras oſtu tiſſchot buhwets dſelſszelſch, kuru peeweenoſchot pce Serbijas dſelſzjekeem un zaur to ſawenoſchot Belgradi ar Antimoras oſtu. Serbijai tad buhſchot oſta pce Adrijas juhras un pagaidam wina tad waceſchot iſtitt beſ dſelſszeta uſ Adrijas juhru zaur Albaniju.

Melſka peeder amerikaneem

tahds ſauzeens ſ. n tagad panamerikanu laikrakſtos. Kahda angļu firma bij gribejuſi Kolumbi, eeguht naſtas lautus iſmantochānai, bet Seemel wacerſas ſabeedrotās Baltis bij tam pretim un no nodoma nelas neiſnahja. Tab angli proſija, lai wineem tā otlhdſnajuumu dob kaut to Melſkā. Uſ to wiſamerikanu laikrakſti ſingri aiſrahda, ka tillab Kolumbija, tā Melſka atronas wiau ſaimneezibas intereſchu apwahſni un tur newar elaiſt ſweſchu walſi, gluſchi tapat, ka Anglija nepeelaiſtu kahdu ſweſchu walſi noſiſpirinatees Egiptē.

Anglija.

Trihs un pus deenās no Anglijas uſ Ameriku. Trijas ſeemeſreecumu peekraſē nodomats iſbuhwet Blaffordas lihzi leelu oſtu, no kuras twailon uſ Halſaſſu aiſbrauſchot 3 1/2 deenās. Oju ſawenoſchot pa dſelſszetu ar Trijas trim galmenatām dſelſszetu linijām.

Riga.

Proteſts pret tirgoſchānos ar alkoholu.

Wairakti ſintu ſtrahdneeku paraktiſuſchi un eeſneeguſchi Rigas pilhſtas domei iſpahſu proteſta rakſtu deht pahraſ iſplatitas tirgoſchānās ar alkoholiſkeem dſehreeneem. Proteſta eeſneedeſji praſa no pilhſtas domes: 1) lai wiſas reibinoſchu dſehreenu pahrdotawas turetu flehgtas feſtdeenas no plſti. 2) pehž pusdeenas un ſwehtdeenas zauru deenu; 2) uſ ſingrafo raudſtees uſ to, lai reibinoſchi dſehreeni netiktu ſlepeni pahrdoti pehž tirgoſchānās laika; 3) atturibas beeribam atwehlet

brīvas telpas un arizitabā šinā pabalstī aturības kustību.

Laupitājs? 15. novembri apzētināts lahdz vīhretis, kas ušdewās par Swenzjonaš aprinla F. Artemowitschu, bet pee kura atroda poši us Dougam-pils aprinla Griigorija Dawidowa wahrda Dawidows bija finojs polizijai, ka 11. novembra makarā netaštu no Dujonu ahdolu tirgus winam usbrukuschi 3 wih-reeschi, no kureem weens nogahsis winu ar smagu stēnu pa galwu semē, otrs usspeedes ar zērgolu winam uš golwas un tad wisi ismellejuschi winam labotas un nolaupijuschi diwas kabatas pulstēnu foites 6 rbl wehrtibā, malu ar 1 rbl. 20 kap., grofinu ar uswalku 16 rbl. wehrtibā un pasi. Ismellešānu pret Artemowitschu, kas jau 2 reises fodits par sag-šānu, turpina.

Laupitāja? Kahds Astapows Kirilows no l. Maškawas eelas Nr. 161 eewedis sehtdeen Maškawas Ahrrigas l. polizijas ezirtni lahdz seew eti un ušdewis, ka ta usbrukusi winam 10. novembri, tad wiasch isnahzis no ehdeenu nama Nr. 99 l. Maškawas eelā, pahsitusi ar pudeli galwu un nola. pijschi sudraba kabatas pulstēni ar faiti 17 rbl wehrtibā un oisbehguschi. Šchi seemeete ušdewās polizijā par Mariju Grigorjewu no l. Maškawas eelas Nr. 71, pret kuru ismellešānu turpina.

Sem manewrejošā dšelszeta wilzeena pee leelā elematora nolkuwa 18. novembri 52 godus wežā Anna Steinberg no Wehji. ku falas Nr. 51. Binai eewainots wijs kermenis un sadragata labā lahdz. Relaimigā ir pafurla un sošlouzijuši pee ele-matora isbahrsiujšchos labibu wistu barbai.

Ušbrukums. Egot no zrema uš mahjam iswehtdeenās nakti 4 nefinami wihreeschi usbrukuschi Zscheefurlalnā 23 gabus wežajam Antonam Salo-witscham turpat no 1. fijas Nr. 6, šadauschi ar almeni galwu un šalaušchi labo roku. Salo-witschs ir šabrikas štrahdneeks un pašinis weenu no ušbruzejeem par Franzi R.

Apzētināts wakar Zelgowas Ahrrigas 2. polizijas rajonā mellelais noseedsneeks Jahnis Ro-llits, kas apšuhdsets par šadibam, laupišānam un nahwigu eewainošānu un jau wairakas reises fodits.

Ušlaupišāna. Zscheefurlalnā 19. nov. ap pulstien 11 makarā 3 wihreeschi nolaupijuschi 2. fijos un 1. šchehrsu eelas šuhri Augustom Ošham no Stabu eelas Nr. 50 malu ar 4 r. un aishbeguschi.

Zelgawa.

Paugstinati peh, nololpoteem gadeem par tolegiju reginatoroem: gubernus waldes darbmedis — Peteršons, gubernatora kanzelejas eerehdni — Semers, Ošis, Weinbergs, šepenpolizijas tulle

Kruhminschi un pilsehtas polizijas ezirtna us-raugs Milanowitschs.

Wisaugstaki apstiprinato Sorkanā Krusta nosihmi atwehlets nēhst ahreem — Rafaelim, Cine-ram, Otto un bijušcham gubernas inscheneram Maškimowam.

Gezēts par l. šchiras kanzelistu Kuršemes gu-bernas kara komisiā R gas maspilonis Bladimirs Strelawins. No tās pašas komisijas eerehdni ša-ral'a dšehits, dehl aiseešānas aktiwā kara deenesā, kolegiju reg'itrators Alesanders Apinis.

Atrošs. Kahds sehnš pzehlis 17. novembri Sudmalu eelā beesu wihreeschu krellu un nodewis to polizijai, kur wina ihpaschneeks war to šanem.

Zslofejums. Nikolaja basnijas waldes, 17. novembri Latw. Beedr. masajā šahle, šarihtotais is-lofejums nabšgeem par labu, isdewās špihdoschi. Biltēs — 2800 — bij jau laiku ispahrdotas. At-likams minetam mehrkim buhs deesgan prahws.

Šchihu ritualšlepfawibas.

(Turpinajums.)

Leelā apzētinātee wainigee sehd zētumā un ja prahwu taqad neispreedis, tad wineem nahštees wehl loti ilgi sehdet. Man pilnigi aškohi japaškadro, ka šchini Ginsburga, Brodka un ztu Peterburgas šchihu luh-gumā es redsu wehlešānos uš nenos-teiltu laiku attahlinat leetas isšpreešānu, kurā eemaisiti wina tizibas brahli un kuru noseegums fodams pehž wifas likuma šin-gribas.

Uš šchi pašinajuma keisars pašrozigi usraštiija: „Atrodu juhsu usšklatu šchini leelā par pilnigi pareisu untapehž es newilzinajos apstiprinat wai-raluma lehmumu.“

No pahrejām Kreewijā iteesatām rituala rakš-ura šlepfawibu prahwam wehl eewehrojamas šeloschās, kuru ošis glabajas walšis padomes arkimos: Atšah-štim šche winas wišā ihsumā.

Grodnas prahwa.

1816. gada 31. martā Grodnas eemihneekam Antonam Adamowitscham bes wehšis pašuda wina ischērus godus wežā meitina Mariana, kura taitni pirms pašušānas bij rotalajusēs kopā ar šchihda Lapina meiteni pee pehdejā nama.

Starp weetejeem eemihneekem tuhlin isplotijās pahrlēziba, ka meitene kritusi šchihu našos. Un pa-teešam jau otrā deenā, 1. aprili, weetejois polizijas prištawš finoja šawai preešchneežibai, ka aishdomas par meitenes noslepfawošānu triht uš mineto šchihu Lapinu, jo diwas leezineezes apgalwojot, ka winas

klusinam istaujajuschas šchihda Lapina meiteni, kura rotalajusēs kopā ar Marianu, pirms tās nosušānas, un ta apleezinajusi, la winas tehws pašchmis Marianu uš rotam un eenefis šawā dšihwokli.

Weetejās eestahdes šchim finojumam nepeegreesa nelahdas wehribas un ismellešānu usšahla tilai pehž 4 deenom. Bet panahkumu nebij.

Pehž tam 23. aprili labi tašlu ahropus pilsehtas lahdz grahwi weet jee gani atrada pašuduschās meitenes lihiti tani pašchā apgehribā, lahdz meitene bij nosudusi. Lihli apškator israhdijs, ka tas šaduršitš wijs weenās brahžēs un weena rozina no-greesta lihdi elkonam.

Ahršnerzibas waldes operators Kautenbergš is-mellešānas protokolā apstiprināja, ka rola nogreesta pehž šlepfawibas, un pee tam neilgi pirms lihla at-raižānas, jo greejums bij šwaigs, kamehr wijs lihšis jau bij šipri ween maitajees. Šchi pehdejā eemesta dehl ari Kautenbergš atteizās no lihla uš-šchē hrišānas un tā wina nahwes sehšons netapa ishnats.

(Turpmat wehl.)

Telegramas

20. novembri. (3 dež.)

Peterburga. Konfijzets awišes „Dien“ 314. numurs.

Swastopole. Seradās ministru preešchneeks un aishbrauzā uš Šaltu.

Helsingforša. Riforlebas pilsehtas akziju bankā ušeets 300,000 marku leels nobleh-dijums. Bankas direktors nesen apakal ban-kroteja.

Kofura. Kofuras tuwumā eebruzis dšelszeta tunelis. 20 štrahdneeki nošiti.

Detweilera. Kad porušchils Foršners ar pulzinu šaldatu gahja pa meestinu, lahdz no štrahd-neekem, wahrda Šumachers, šahla par wina so-botees. Isžehlās šaduršme, pee lam Foršners Šu-macheri ar šobenu gruhti eewainoja galwā.

Zenta. Pehž ošijalām finam notikusi kauja šarp španeešcheem un eedšimteeem. Španeešchi šaudejuschi 3 wih-neelus un 12 apalkškarciwjus. Eedšimto šaudejumi prahwi.

Wšingtona. Prezidents Wilsonš isteizees, ka Amerikā meers newar buht nodrošināts, kamehr Huerta buhs Meškā pee waras.

Atubdigats redaktors: R. Burimšch.

Ideweja: Sabzedriba „Latvešu Vēstis.“

Sludinajumi.

Ahršts homeopats
Dr. med. P. A. Selenkows,
Riga, Paulušchi eelā 7, dš. 1.
Ahršts spezieli
Kroniškās štimibās.
Dunajams pirmdeenās, trechdeenas
un peektdeenas no 10—1. Dirdeenas,
šeturideenas no 6—7. No 1. oktobra
lihdž 30. janwarim šatru deenu.

4 tauteeschi
wehšas šaraktitees ar tautecem.
Uš nopeetām wehštulem tšs atbidēs.
Krešet šchis aw. ešp. jem Tehrandš.
Dšels, Wišnišch, Kapars.

Seenu un timotianu
no pašchu piawam pahrdod
Brt Maulwurff,
šemēta pretšchu un buhwmateriala
nolihtamā. — Telefons 560.

Separatoru elia.
Augšalā labuma
Elektrišās kabatas lam-
pās.
Bahdes termometri.
Šlimneeku termometri.
Šprijes.
Dašch. gumijas prezes
peebahwā
J. Eckerts,
Zelgawā,
13. Katolu eelā 13.
Sweešta papirs.

Sarkanā ahdoliņa
un
bastarda sehklas
pehrl par augstākām zenam
Latvešu Luff. Ekonomiškā Sabedriba,
Zelgawā, Katolu eelā Nr. 46.
NB. Luhdšam necelesitees ar dāšchabojem mehlerem,
kuri neween uš lauseem. bet pat ap muhsu weikala eesju lošchā-
dami, ušdodas par Ekonom. Sabedribas sehllu uspirzejeem un tā
maldina lehtizigus lauhšaimneetus. Sehllu parangus luhdšam no-
dot mums teešchi un ne žaur Mošus dehleem.

Bagodinos pašnot zeen. publikai, ka ešmu atwehris
Zelgawā, Zeelajā eelā Nr. 42
tipografiju
ar wislabākām mašchinām, peekemu wišadus apstellejumus
par mehrenām zenām.

Ar zeenibu **M. Garšinkel.**
NB. Mahžekli war peeteiktees.
Modes un šihfu pretšchu
magasina
„Dresdenes Basars“
Zelgawā, Zeelajā eelā Nr. 33.
Galiga ispahrdošāna
par wislehtākām zenām.

Katolu eelā 18., jaunajā namā.
Moderni dahmu rudens un seemas mehтели. Kungu
rudens un wateti mehтели, watetas šchaletes, biffes, uswalki
wišadās krahšās un leelumos, tilai no labas drehbes un
pirmk. ašiga darba, labi peegulošchā šasona.
Katru nedelu peenahk jaunū suhtijumi.
Jaunatwehrtā magasinā
Šch. Hirschmans,
Katolu eelā 18, jaunajā namā.

Weikala atwehrišana.
Pašinoju žaur šcho Zelgawās un oplahrtēs zeen. publikai, ka
no šawas leelwolitawās Warschawā ešmu atwehris
Katolu eelā Nr. 18,
jaunajā namā.
modes pretšchu un behrnu gar-
derobes weikalu,
sem firmas **J. Dreijers,**
un pahrdoschu wišas prezes leelamā un masumā sem šatras šon-
tenzes par šabrikas zenam.
Luhdšu godajamo publiku, pirms žitar pehrl, pee manis pah-
leezinātees. Pirkti neweenu nemušina. Zeetas, bet lehtas ženam.
Kreetinu aplalpošānu peefolidams šhmejōš
augšneenibā **J. Dreijers.**
Katolu eelā 18, jaunajā namā.

Saunatwehrtais tirdsneezibas nams „Modern“ Jelgavā,
Kolonades eelā Nr. 14, peedahwā

wilnas un audekla drehbes. **Apstallejumi teel peenenti un isgatawoti no eefsch un ahrfemes stoffeem.**
 Seela iswehle **Gwehru ahdas, boa, mufes u. t. t.**
 gatatuwungu un dahmu apgehrbu. **Ahdas preekšč apkaklem un ka'chokeem.**

Kungu un dahmu wela.
Triko wela kungeem un dahmam.

Tirdsneezibas nams J. J. Erschowik

Jelgavā, Seelajā eelā Nr. 2.
 Stgadigā atlitumu ispahrdofšana eefahfufes 4. nowembrī šch. g.

Nektars Waldschönschens Merzens.

G. Nogalera
 torfetu fabrika
 Rīgā, Grehzineču eelā 1.
 Zerpajā, Graudu eelā 34.

Dsolneeku pagasta walde
 dara wispahrigi finamu: 1) la 7. dezembrī 1913. g. pulstien 10 no rihta Dsolneeku pagasta weetneeli spreedis nespehjneekem ufturu par 1914. gadu. 2) la 7. dezembrī 1913. gadā pulstien 12 deenā tiks majafsolšonā peenenti pagasta sinnefšis un skurftenu slouzitajus 1914. g. 3) la 4. janwarī 1914. gadā pulstien 10 no rihta tiks pagasta nodewas schkirotas starp malfat spehjiigem pagasta lozelleem un starp wisadu usnehmumu turetojiem pagasta robeščās. Tamdehl interesanti teel usaižinati ar wajabigrem dotumenteeem cerastees minekā deenā pee weetreekeem. — Kas naw or lehmumeem meerā, war 2 nebeku laikā eefneegt pahrfuhdību Dobeles aprinka semneeku teetu Romifara I ngam, pahrfuhdības laiku skaitot no lehmuma bernas. Wehlfaku eefneegtas fuhdības netiks eewehrotas.
Pagasta walde.

Latweešhu Iglitības Beedr.
Publiskā lahitawa
 Marijas eelā Nr. 46, df. 16 (fehtā) atwehrtā lairu deenu no plst 5-9 wakarā; hwehtdeenās no pulstien 2-4 pehž pusdeenās. Ge-eja 2 lap.

R. L. B. Latweešhu mufejs
 (Rigad Latw. Beedr. namā)
 publilal atwehrtis pa fwehtdeenam no plst. 10-12^{1/2} deenā un treschdeenam no pulst. 11-12 deenā.
 Ge-ejās wafsa 30 lap., kolneekem 15 lap., kolneekem weentopuš pa kolam waj slatem 10 lap.
 Mufejā jaerobas laifā.
Mufeja pahrfuifš.

Bret
babluma taiti, mofafinibu
 wispahrigu nespehku, un atweščofčanās gadijumos eewehl teetot

Sanguinal Krewel

piu weidā butešs à 120 piles, tā ari likeera weidā, butešs à 300 g.
 Sanguinal preparati ir barojošči, teel labi panefit no wahjata lunga, rada ehstribu, nenozestina, naw galwas sahpu un wis pahrigi bej sabdeem trauzejumeem.

Preekščah wji:
 S. Roszischewski un J. Kirchmayer, Barichowā, Brata, Nr. 6.
 Karl Schwind, Odešā, Kanatnaja, № 55
 Rudolf Zech, Rīgā, Pautišči eelā 3, pasta laife № 6.

Lai isfargatos no wiltojumeem jausmana uf morku „Sanguinal Krewel“.

J. Mednis

pulkstenu pahrdotawa
 Jelgavā, Katoiu eelā Nr. 49.
 Eewehl leelā iswehle tikai labus un isfurigus kabafas pulkštenuš,
 felta, fudraba, teyrandu un niela wahloš. Pulkstenu fehdes, felta, fudraba, talmija u. j. metala.
 Regulatorus, galda, ņeenas, modinamos un mušilas pulkstenuš.
 Lauhibas un ziti gredseni par lehtām zenam.
 Pulkstenu islabofšana teel lehti un labi isdarita.

Jelgawas un apfahrties godajamai publilal zaur šcho pade-wigi pah-noju, la 1. dezembrī šch. g. atwehrtā
Seelajā eelā Nr. 35,
 Dr. Rosenthala namā,
apteeku preščhu un
parfimeriju weikalu.
 Augstceenibā
Leopolds Arensteins.

Sudraba medalis
 Lauksaimneezibas isstādē Jelgavā 1913. g.

Zementa dakstius.
 Dschoda leeluma drenafchu truhwas, ofas, arepjuahpeenus, brugus, files, kapu apleefamos, sehtu ņabrus, uhdens referwuarus u. t. t. (peedahwā)

Brahli Naulwurff,
 zementa preščhu ruhneeziba Jelgavā, Salās un Balles eelu ņuhri. Tel. 560.

Zaur šcho pahinojam, la
Zentralā pirts
 Dihka eelā Nr. 13,
 tiks furinata sahlot ar zeturtdeenu, 21. nowembri.
 Zeturideenās — tikai numuru pirts (wannas).
 Peekideenās un sešideenās — numuru un fo-pejas pirts.
 Wihreeščhu: 1. fl. 35 lap., 2. fl. 20 lap. un 3. fl. 12 lap.
 Seeweščhu: 1. fl. 25 lap., 2. fl. 12 lap.
 Ewehtdeenās (no plst. 6-10 no rihta) tikai 2. fl. wihreeščhu nodala.

Jelgawas un apfahrties augsti godajamai publilal zaur šcho pade-wigi pahinoju, la pirmdeen, 18. nowembrī 1913 atwehrtā
Lehjeju eelā Nr. 30,
 pretim Nikolaja bafuizai.
Normal-apteeku.
 Augstceenibā
Julius Hugo Binowsky.